

Nr 12.

Ankom till Riksdagens kansli den 25 maj 1910 kl. 11 f. m.

Särskilda utskottets nr 2 utlåtande, nr 4, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition nr 95 med förslag till lag om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

Genom en den 11 sistlidna mars aflåten proposition, nr 95, som blifvit af båda kamrarna hänvisad till särskilda utskottet nr 2, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga här nedan införda förslag till lag om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

Rörande hufvudgrunderna för förslaget tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen, som finnes bilagd detta utlåtande.

I anledning af de i 19 kap. strafflagen föreslagna ändringar, som gå ut på att bestämmelserna om särskildt straffskydd för järnvägar skola utsträckas till att gälla äfven spårvägar, vill utskottet erinra om, att stadgandena i lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd af järnvägs drift samt lagen den 22 juni 1904 angående den förra lagens tillämpning med afseende å elektrisk järnväg hittills torde hafva ansetts gälla äfven spårvägar, som befaras med användande af ångkraft eller elektrisk kraft, ehuru spårvägar icke finnas omförmälda i nämnda båda lagar. Möjligen skulle en jämförelse med strafflagsbestämmelserna i deras nu föreslagna lydelse på något håll kunna föranleda tvekan angående riktigheten af denna tillämpning. Med hänsyn härtill kan ifrågasättas, huruvida icke motsvarande förändringar borde vidtagas i 1886 och 1904 års

lagar. Utan att uttala någon bestämd mening härom har utskottet endast velat påpeka förhållandet. Skulle vid närmare undersökning en lagstiftningsåtgärd i sistberörda syfte finnas erforderlig, torde förslag därtill vara att emotse från Kungl. Maj:t.

Någon förändring i det nu föreliggande förslaget, i hvad detsamma afser 19 kap. strafflagen, har utskottet icke funnit sig böra föreslå.

Däremot har utskottet ansett en jämkning böra vidtagas i den föreslagna punkten 10 i 20 kap. 4 § strafflagen. Under uttrycket »användas till brottsliga företag» kunna hänföras äfven handlingar, som visserligen innebära lagöfverträdelse men dock knappast utgöra tillräcklig anledning att bestraffa tillgreppsbrottet så strängt, som i regel blir fallet enligt denna paragraf. Såsom ett exempel skulle kunna nämnas, att någon stjäla sprängämne för att använda detsamma för olofligt fiske. Ändamålet med den föreslagna lagändringen i förevarande paragraf torde för öfrigt vara att träffa syften af den art, som angifves i den föreslagna 21 § i 19 kapitlet, och jämväl ur denna synpunkt förefaller det lämpligt, att dessa båda stadganden i fråga om uttryckssättet bringas till öfverensstämmelse med hvarandra. Utskottet har därför utbytt orden »för att användas till brottsliga företag» mot orden »i uppsåt att därmed skada annan till lif eller hälsa eller förstöra eller skada annans egendom».

På sålunda anförda skäl får utskottet hemställa,

att Riksdagen med förklarande, att förevarande proposition icke kan oförändrad bifallas, måtte antaga följande förslag till

Lag

om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

Härigenom förordnas, att nedannämnda delar af 19 och 20 kap. strafflagen skola erhålla följande lydelse:

19 KAP.

11 §.

Hvar som uppsåtligen förstörer statens kanal- eller slussverk eller annan sådan vattenbyggnad, eller järnvägs- eller spårvägsanläggning, eller

å desamma, därtill hörande byggnader, verk eller inrättningar, eller de för framfarten å järnväg eller spårväg använda vagnar eller andra fortskaffningsmedel gör sådan skada eller eljest vidtager sådana åtgärder, att fara eller olycka vid kanal-, järnvägs- eller spårvägsfartens begagnande eller allmänt farlig öfversvämning därpå uppkomma kan; dömes till straffarbete från och med två till och med sex år. Kom därpå ej olycka, och var sådan ej heller åsyftad; då må straffet nedsättas till straffarbete i sex månader, eller, om faran var ringa, till sådant arbete i två månader eller till fängelse eller böter, dock ej under etthundra riksdaler.

Fick annan svår kroppsskada eller död, och var den brottsliges handling af beskaffenhet, att han bort kunna inse, att dylik olycka därpå var att befara; dömes gärningsmannen, i förra fallet, till straffarbete från och med sex till och med tio år eller på lifstid, och, i senare fallet, till straffarbete på lifstid eller miste lifvet. Var gärningen ej af sådan beskaffenhet, som nämnd är, men fick annan därpå svår kroppsskada eller död, eller åstadkoms allmänt farlig öfversvämning; varde gärningsmannen dömd till straffarbete från och med fyra till och med åtta år.

14 §.

Hvad i 11, 12 och 13 §§ om statens kanal- eller slussverk, annan sådan vattenbyggnad, järnväg, spårväg, elektrisk ledning för belysning, för uppvärmning eller för öfverföring af drifkraft, telegraf- eller telefoninrättning är stadgadt, må ock å dylik, af enskilda personer, menigheter eller bolag inrättad anläggning tillämpas, om Konungen förordnat, att sådan anläggning skall lika skydd, som statens, njuta.

21 §.

Har någon, i uppsåt att annan till lif eller hälsa skada eller att förstöra eller skada annans egendom eller med vetskap om annans uppsåt till sådant brott för att honom därvid tillhandagå, tillverkat, anskaffat eller förvarat sprängämne, varde dömd till straffarbete i högst två år eller fängelse. Varder medelst sprängämnet brott, som därmed åsyftadt var, begånget, eller göres försök till sådant brott i fall, där försöket är i lagen med straff belagdt, och skall ej gärningen straffas efter ty i 6 § stadgas, gånge vid straffets bestämmande, som i 4 kap. 3 § sägs.

Har den, som tillverkat, anskaffat eller förvarat sprängämne för ändamål, som nu är sagdt, af egen drift förstört sprängämnet eller eljest gjort det obrukbart, vare från straff fri.

23 §.

Den, som ouppsåtligen, genom vårdslöshet, oförsiktighet eller försummelse, är vållande till eldskada å annans egendom eller till förödelse därå efter ty i 6 § sägs, eller till skeppsbrott, eller till sådan skada eller öfversvämning, som i 11 § nämnd är, eller därtill att fara uppstått för begagnande af verk, byggnad eller anläggning, som i sist sagda § omförmäles, straffes med fängelse i högst sex månader eller böter.

Är någon, på sätt nu sagdt är, vållande till skada å fyr- eller känningsbåk eller annat sådant tecken, som i 10 § nämndt är; straffes med böter. För dylikt vållande till skada, hinder, uppehåll eller fara, som i 12 eller 13 § omförmäles, eller till skada, som i 15 § sägs, vare bot högst tvåhundra riksdaler.

Hvad i denna § om statens kanal- eller slussverk, annan sådan vattenbyggnad, järnväg, spårväg, elektrisk ledning för belysning, för uppvärmning eller för öfverföring af drifkraft, telegraf- eller telefoninrättning är stadgadt, må ock å dylik, af enskilda personer, menigheter eller bolag inrättad anläggning tillämpas, om Konungen förordnat, att sådan anläggning skall lika skydd, som statens, njuta.

24 §.

Den, som gjort sig förfallen till straff efter 1, 2, 4, 7, 8 eller 10 §, 17 § 1 mom. eller 18 §, skall ock dömas medborgerligt förtroende förlustig. Lag samma vare, om någon efter 3 eller 6 § gjort sig skyldig till dödsstraff eller till straffarbete i minst sex månader eller efter 5, 9 eller 21 § till straffarbete i minst sex månader.

20 KAP.

Kungl. Maj:ts förslag.

4 §.

Till straffarbete i högst fyra år dömes:

1. om man stjälar i kyrka något, som kyrkan tillhör eller af andra där i förvar satt är;

Utskottets förslag.

4 §.

Till straffarbete i högst fyra år dömes:

1. om man stjälar i kyrka något, som kyrkan tillhör eller af andra där i förvar satt är;

Kungl. Maj:ts förslag.

2. om man stjälar penningar eller annat, som åt allmänna posten förtroddt är, ehvad det sker i posthus eller under forslingen;

3. om man stjälar ur försegladt bref, som ej åt allmänna posten förtroddt är, eller ur kläder, som någon bär på sig;

4. om man stjälar medelst inbrott, som i 5 § sägs, eller, för brottets föröfvande, bortförer och med våld eller list öppnar skåp, kista, skrin eller annan förvaringspersedel, som med lås, försegling eller annat dylikt stängsel tillsluten är;

5. om man stjälar nattetid i hus, som bebodt är, och gärningsmannen oloffigen, dock utan inbrott, dit inkommit eller där sig undangömt;

6. om gärningsmannen för stöldens föröfvande sig med vapen inställt eller användt ringare skräckmedel eller hot, än att gärningen till rån hänföras kan;

7. om man stjälar kreatur, som går i bete ute å mark;

8. om man stjälar af fartyg, som strandadt eller eljest förolyckadt är eller utan folk i sjö drifver, eller, under bärgning, hvad till dylikt fartyg hörer eller därå fördt var;

9. om man stjälar från den, som genom allmän farsot, eldsvåda, vattunöd, skeppsbrott, uppror, fiendes åträngande eller annan sådan nöd eller fara är satt ur stånd att sin egendom värja; eller

Utskottets förslag.

2. om man stjälar penningar eller annat, som åt allmänna posten förtroddt är, ehvad det sker i posthus eller under forslingen;

3. om man stjälar ur försegladt bref, som ej åt allmänna posten förtroddt är, eller ur kläder, som någon bär på sig;

4. om man stjälar medelst inbrott, som i 5 § sägs, eller, för brottets föröfvande, bortförer och med våld eller list öppnar skåp, kista, skrin eller annan förvaringspersedel, som med lås, försegling eller annat dylikt stängsel tillsluten är;

5. om man stjälar nattetid i hus, som bebodt är, och gärningsmannen oloffigen, dock utan inbrott, dit inkommit eller där sig undangömt;

6. om gärningsmannen för stöldens föröfvande sig med vapen inställt eller användt ringare skräckmedel eller hot, än att gärningen till rån hänföras kan;

7. om man stjälar kreatur, som går i bete ute å mark;

8. om man stjälar af fartyg, som strandadt eller eljest förolyckadt är eller utan folk i sjö drifver eller, under bärgning, hvad till dylikt fartyg hörer eller därå fördt var;

9. om man stjälar från den, som genom allmän farsot, eldsvåda, vattunöd, skeppsbrott, uppror, fiendes åträngande eller annan sådan nöd eller fara är satt ur stånd att sin egendom värja; eller

Kungl. Maj:ts förslag.

10. om man stjälar gift eller sprängämne för att användas till brottsliga företag.

Går i fall, hvarom i denna § förmäles, värdet af det tillgripna ej öfver femton riksdaler; skall ändå för stöld dömas, efter ty nu sagdt är; dock må, i sådant fall, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, till fängelse i högst sex månader dömas.

Stockholm den 25 maj 1910.

På utskottets vägnar:

GUST. LAGERBRING.

Reservation:

vid 19 kap. 11, 14 och 23 §§

af herrar *Åkerman, Nils Persson och Karlsson* i Fjäl.

Herr *Lindqvist* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.
